

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Dnr M2018/00661/S

Malmö 3 juli 2019

**REMISSVAR: Remiss av Agenda 2030-delegationens slutbetänkande,
SOU 2019:13**

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Det är Avfall Sveriges medlemmar som ser till att avfall tas om hand och återvinns i landets alla kommuner. Vi gör det på samhällets uppdrag: miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Vår vision är "Det finns inget avfall". Vi verkar för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Kommunerna och deras bolag är ambassadör, katalysator och garant för denna omställning.

Avfall Sverige bildades redan 1947 och har omkring 400 medlemmar. Avfall Sveriges medlemmar är kommuner, kommunalförbund, kommunala bolag och kommunala regionbolag inom avfall och återvinning. Deras kunder utgör Sveriges invånare och en stor del av näringslivet. Genom medlemmarna representerar Avfall Sverige Sveriges befolkning. I Avfall Sverige ingår, som associerade medlemmar, cirka 150 tillverkare, konsulter och entreprenörer aktiva inom avfallshantering.

1. Förslagets koppling till Avfall Sveriges generella ståndpunkter

Avfall Sveriges årsmöte har fastställt ett antal ståndpunkter som är vägledande för ställningstaganden och åtgärder för att utveckla avfallshanteringen och kommunernas roller.

Avfall Sveriges stödjer avfallshierarkin som princip och anser också att det är viktigt att motverka nedskräpning och dumpning. Vidare anser Avfall Sverige att avfall som en gång har bortskaffats kan återvinnas, till exempel genom så kallad landfill mining, om det sker på ett ur miljösynpunkt acceptabelt sätt.

Avfall Sverige anser att avfallshanteringen är en väsentlig del av samhällets infrastruktur och att avfallshanteringen ska ge en god och behovsanpassad service till medborgare och verksamheter. Avfall Sverige anser att producenterna har ansvar för utformning av alla de produkter som sätts på marknaden och att avfallshierarkin ska följas.

Förorenarens betalningsansvar och principen om producentansvar är centrala aspekter som ska fullföljas.

Avfall Sverige anser att avfallsinnehavare ska följa avfallshierarkins principer på samma sätt som kommuner och producenter. Miljöbalkens definition av hushållsavfall är grunden för kommunernas ansvar och producenterna har det fulla ekonomiska ansvaret för produkter som omfattas av producentansvar. Vidare anser Avfall Sverige att kommunerna ska svara för insamlingen av avfall från hushåll som faller under lagreglerade producentansvar medan producenterna ska svara för återvinning av avfall som faller under lagreglerade producentansvar.

När det gäller återvinningsmål anser Avfall Sverige att samhällets beslutade återvinningsmål för avfallshantering är viktiga verktyg i omställningen för att nå våra övergripande mål och att återvinningsmålen ska utformas så att de mäter den faktiska återvinningen.

Avfall Sverige anser att skatter och avgifter kan användas för att styra avfallshanteringen och att kommunernas avfallsavgifter ska utgå från miljöbalken och kommunallagen. Marknadsprissättning bör gälla när kommuner och kommunala bolag agerar på marknaden. Statliga skatter och avgifter på avfall bör återföras till branschen för dess utveckling.

Avfall Sverige anser att upphandlings- och affärsmodeller som stödjer avfallshierarkin ska användas i första hand och samverkan mellan kommuner ökar kompetensen för upphandling och försäljning. Försäljning av resurser ska göras med samma affärsmässighet som vid upphandling.

Avfall Sverige anser att frågor om avfallshantering ska integreras tidigt i planarbetet och att kommunernas avfallsplaner är en självklar del i den fysiska planeringen. Avfallsanläggningar ska lokaliseras, utformas och drivas så att människors hälsa och miljön skyddas på både kort och lång sikt.

Avfall Sverige förordar en helhetssyn när det gäller insamlingen av olika avfallsfraktioner. Avfallshanteringen bör samordnas med annan infrastruktur, exempelvis transporter, energiförsörjning med mera för att uppnå synergieffekter. Teknikutveckling och bättre miljöprestanda hos avfallsanläggningar är viktigt för att minimera miljöpåverkan och öka återvinningen av energi och material.

Avfall Sverige anser att personal, kunder och allmänheten ska ha en trygg och säker miljö att arbeta och vistas i. Forskning och utveckling inom arbetsmiljöfrågor samt samarbete mellan branscher är viktigt för att utveckla och säkra en god arbetsmiljö.

2. Generella kommentarer

Staten har reglerat en lagstadgad skyldighet för kommunen att borttransportera, återvinna och bortskafta hushållsavfall och därmed jämförligt avfall (j fr 15 kap. 20 § miljöbalken).

Denna skyldighet är utformad som en ensamrätt (j fr 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken) i syfte att säkerställa att hushållsavfallet tas om hand på ett miljö- och hälsomässigt godtagbart sätt.

Den kommunala avfallshanteringen bedrivs utifrån premissen att avfall är en resurs. Genom att avfallet ses som en resurs bidrar också den kommunala avfallshanteringen till uppfyllandet av den cirkulära ekonomin.

Att avfall är en resurs finns det många goda exempel på inom ramen för den kommunala avfallshanteringen. Detta gäller till exempel produktionen av biogödsel och biogas av matavfall eller energiåtervinningen av avfall där kraftvärme produceras av restavfall. Hanteringen av hushållsavfall i Sverige har också kommit långt genom att mindre än en procent av hushållsavfallet deponeras. Men mer kan självfallet göras och det är också därför som den kommunala avfallshanteringen är i ständig utveckling.

I utredningens bilaga 3 uttrycks vikten av att minska avfallsmängderna och återvinna avfall¹.

I målet 11.6 (Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara) uttrycks följande:

”Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall”².

I målet 12.4 (Säkerställa hållbara produktions- och konsumtionsmönster) uttrycks följande:

”Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön”³.

I målet 12.5 (Säkerställa hållbara produktions- och konsumtionsmönster) uttrycks följande:

”Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall”⁴.

Genom sin utformning bidrar den kommunala avfallshanteringen till uppfyllandet av de angivna målen och Agenda 2030-arbetet.

¹ Punkten 34, bilaga 3, SOU 2019:13 s. 212.

² Målet 11.6 SOU 2019:13 s. 227.

³ Målet 12.4 SOU 2019:13 s. 228.

⁴ Målet 12.5 SOU 2019:13 s. 228.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till vår cheffjurist Sven Lundgren,
sven.lundgren@avfallsverige.se, telefon 040-35 66 00.

Med vänliga hälsningar,
Avfall Sverige

Lars Stjernkvist
Ordförande

Tony Clark
VD